

6.2 Jungtukas ir dalelytė – reikšmė, gramatiniai požymiai

Jungtukas – nesavarankiška nekaitoma kalbos dalis, jungianti sakinio dalis arba sakinius. Pavyzdžiui:

a) *Palengva temo ir vėso* (jungia žodžius *temo* ir *vėso*).

b) *Artinosi vakaras, ir mėnulis kopė į dangų* (jungia sakinį *Artinosi vakaras* su sakiniu *Mėnulis kopė į dangų*).

Jungtukai

Sujungiamieji

ir, o, bei, bet, arba, ar, tačiau, tad, taigi, tik, nei

Prijungiamieji

kad, jog, ar, kol, jei, jeigu, nes, kadangi, nors, vos, lyg, tarsi, tartum

Dalelytė – nekaitoma kalbos dalis, suteikianti sakiniui arba jo dalims papildomų prasminių atspalvių.

Dažniausiai vartojamos dalelytės: *antai, ar, argi, bene, bent, beveik, dar, gal, gi, jau, juk, kažin, kone, ne, nebe, nei, nė, nebent, nejaugi, net, pat, štai, tarsi, tartum, tegu, tik, tiktai, vėl, vien, vis, vos*.

6.2 Jungtukas ir dalelytė – reikšmė, gramatiniai požymiai

1. Prisiminkite ir savais žodžiais užrašykite jungtuko ir dalelytės apibrėžimus. Apačioje pateikite po 10 jungtukų ir dalelyčių pavyzdžių.

Jungtukas –

Dalelytė –

Pavyzdžiai

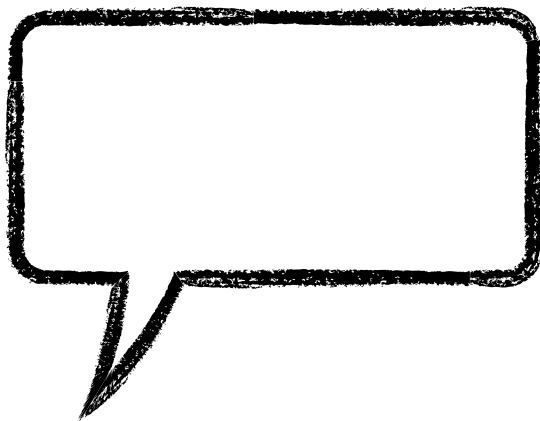
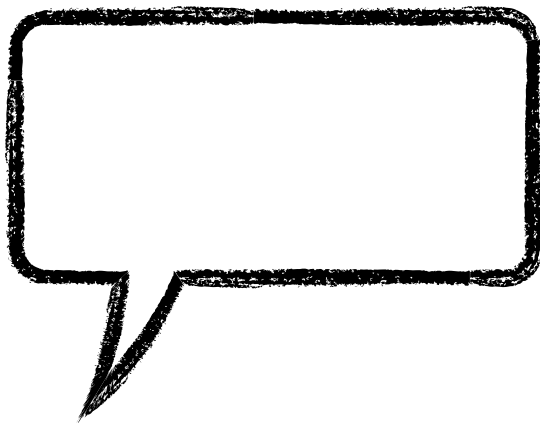
Pavyzdžiai

6.2 Jungtukas ir dalelytė – reikšmė, gramatiniai požymiai

2. Susiskirstykite poromis ir sukurkite dialogą. Pasistenkite vartoti kuo daugiau jungtukų ir dalelyčių, juos pabraukite skirtingomis spalvomis. Sukurtus dialogus perskaitykite klasėje, aptarkite su mokytoju.

Dialogas

6.2 Jungtukas ir dalelytė – reikšmė, gramatiniai požymiai

3. Kiekvienoje eilutėje yra po vieną jungtuką. Raskite jį ir apibraukite.

Lašas, bėga, ir, ant, paskui.

Ji, gražus, bet, vienas.

Kad, galėtume, rytoj, peliukas.

Karvė, kai, neša, čia, dėlto.

Kažkada, o, vyras, dainavimas.

Nes, nežinojome, vyšnios, vis.

Jog, sninga, didelis, dunkso.

Rugiagėlės, ant, aukštas, arba.

4. Kiekvienoje eilutėje yra po vieną dalelytę. Raskite ją ir apibraukite.

Vis, dažnai, vakar, kovas.

Šviečia, nebe, toks, jis.

Dangus, pučia, geltonas, vos.

Niekas, tvarkytusi, auginti, kažin.

Kone, vakar, rožinis, statula.

Sportuoti, ar, nebent, jei.

Štai, fotelis, valgyti, nes.

Varpelis, džiugu, galingas, nejaugi.

5. Pateiktus žodžius surašykite į lentelę:

Bet, kažin, argi, nors, tačiau, tartum, jau, ir, kol, tegu, štai, tad, tarsi, antai, o, kadangi, ar, bei, jog, bene, vis, nei, lyg.

Jungtukai		Dalelytės
Sujungiamieji	Prijungiamieji	